

FOGLALAT: Magyar-és Erdélyország (megítélés; nyugalmazások; Kolozs megyeiúj követ; moldvai ministerváltozás; újabb hír a bosnyák zavarok megszűntéről; Lobkowitz hg az erdélyi bányákban; a' gözhajózási összeköttetés Regensburg-Konstantinápoly közt megnyílt; Kisfaludy Társasághoz beküldött pályamunkák; Szulyovszky Menyhért; agarász társaság gyűlése; 's a' t.) Portugália (a' tanácsruli fontos kérdés eldöntve; új sajtó-törvény; 's a' t.) Spanyolország (Osa indítványa a' cortesben megbukik; Espartero győzelme Huerta del Rey mellett a' carlosiakon; 's a' t.) Anglia (Durham gr. polit. hitvallása; Cloncurry lord válasza O'Connell íratára; 's eziránti lapvélemény; Felső-Canadában az alsó-canadai tetteket javáló népgyűlések; 's a' t.) Franciaország (résztetek Constantine bevételéről; Vallée altábornok ideigl. afrikai főkörmányzó; a' kormány megtartja Constantinet 's a' t.) Amerika. Németország. Olasz-Orosz- 's Törökorsz. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás. Lotto.

MAGYAR- és ERDELYORSZÁG.

Ő es. kir. apost. fölsége Ördög Ferenczet, a' szegedi számos égéseknél, mint ritka fölládozással 's erőködéssel munkált élet 's vagyon-mentőt, kis polg. aranyérdempénzzel díszesíteni méltóztatott, melly kintuntató jelét szép emberbaráti buzgalmának oct. 25-én függeszté a' jutalmazott mellére számos gyűlekezet jelenlétében, Kiss József szegedi főbíró.

Ő es. kir. ap. fölsége Buday Gábor debreczeni sóárnokot 's Ambrossich Boldizsár zimonyi 30adi áruvizsgálatot nyugalmazni méltóztatott.

Kolozs vgye RRdeinek Oct. 26-kántartott közgyűlésében, Kemény Ferencz b. úrnak főkörmányszéki tanácsossá nevezetéseivel megürült követi helyre 14 híjával minden szózatot De genfeld Otto g. úr nyere el; egy úttal azon esetre, ha Kolozs követei közül valamelyik törvényes ok miatt, követsége folytatásában akadályoztatnék, helyettes követté szinte ma'd köz szózattal Zeyk Károly urat választották. —

Moldvai határszélékről érkezett legújabb tudósítás szerint, az öreg Kostaki Paschkan Kantakuzeno belmister lett, előde pedig, Katardzin, a' jaszszói kórház fölügyelője. Ghika Gergely bojár, eddig tagja az ellenzésnek, a' legfőbb törvényszék elnökségét fogadá el. Aleku Ghika 's Kostaki Sturdza vonakodnak tárczát fogadni, nem akarván oly vegyes nézetű férfakkal szolgálni. Az orosz consul két gyors hírnölet küldött egymásután újabb utasításokért sz. Pétervárába, mert teljességgel nem tud boldogulni a' szándékolt ministereg-alakítással. —

Előbbi számainkban közölt híreinkhez, a' bosnyák zavargások megszüntetéséről, Mehmed vezér által, melly alkalomkor Zavaljben tartott összejöveteléről is emlékezzünk a' horvátországi bának Mehmed vezérrel, pótléku Glamobul oct. 10-ül következő tudósításokat vettünk: miután a' vezér Oszirováczban Bessirevich fölzendült kapitány helyébe saját kaffan-agóját a' natóliai születésű Mustafát nevezé ki musselimmé, sept. 28-án Bihach felé indult, honnan sergei egy részivel oct. 2-án Glimosba 's 3-án Livnóba érkezék, míg katonasága nagyobb része Kupres felé visszatért Travnikba. Sergej egészen europailag öltözkék 's hadfordulatikkal mindenkit meglepének. A' rendes lovaság vörös lobogókkal díszkedő dzsidákat visel, 's öltönye is sokat hasonlít dzsidáinkéhoz. A' gyalogság is igen jeles tartásu. Mintegy husz lázadón kívül, köztük Arnautovich 's Krupa kapitányok, kik bilinesekben követik a' vezért, még Agyi Ciato Csismich 's Boschattia elhíruilt makacs bosnyák zavargók is családostul vasban vannak a' vezér kíséretében. Oct. 4-én Livnót elhagyván, Serajevóba fordult a' vezér; előbb azonban parancsot adott a' lipniki sz. egyház 's zárdaisméti fölépíttetésire, mellyet az utóbbi zavarokban leromboltak a' lázadók. Egyébiránt a' vezér mindenütt olly józan gondolkozásu parancsnokokat hagyott, hogy már most tartós nyugalomra számolhatni a' török-horvát 's dalmát széleken. —

Lobkovitz hg. es. k. pénzverő- 's bányász-kamrai elnök, bejárván hazánk dús bányáit, a' testvér Erdély kincstermő hegyeit látogatá meg, 's a' legesekélyebb tárgyakat is figyelemre méltatá, mi erősbiti azon reményt, hogy vezérlete alatt fényes pálya nyiland bányászatunknak. Különösen a' maros-újvári fő sóakna vala szerencsés megnyerhetni az elnök hg kitűnő tetszését; de valóban nagyítás nélkül is mondhatni, hogy ez akna díszere válik Erdélynek, 's belső rendezetében bátran mérközhetik Europa bármelly bányájával. Oct. 8-án Zalatna felé a' gazdag arany- 's ezüstbányákhoz fordult, 's e' magyar Peru bizonyosan meglependi őt apadhatlan kincsforrással.

Mit néhány év előtt csak balga agyémnek tartottak, f. é. oct. 22-én teljesült, melly napon ugyanis I. Lajos gözös Regensburgból Linzbe érkezvén, az által a' szakadatlan összeköttetés szép Dunánk hullámin Regensburg 's Konstantinápoly közt csakugyan létesül, 's minden kívánat tökéletesen valósult.

KISFALUDY-TÁRSASÁG.

1. A' Kisfaludy-társaság által f. e. február 9-én kitűtött tárgyakra, ugymint: a) Mi befolyása van a' drámai litteraturának a' nemzet erkölcsi életére 's miért nálunk magyaroknál olly kevés eddig az eredeti drámai munka? — b) Készíttessék ballada, mellynek tárgya a' számúzetett Béla herczeg' (utóbb I. Béla név alatt magyar király) párviadala a' pomerániai herczeggel Lengyelországban, minek következtetésében Micziszlav lengyel király leányát 's Pomeránia' egy részét nyere jutalmul; 's mellynek körülményei a' historiából tudva vannak. — Folyó évi october' végeig, mint határidőig, következő pályairatok érkeztek Fáy András igazgatóhoz: Az elsőre kettő, jelszavaik: 1) Itt igazság ül a' thronuson. Árpád' ébredése. 2) The genius of my country shall arise.

A' másodikra tizenegy, következő jelszavakkal: 1) Nem tudjátok-e, hogy a' pályafutók mindnyájan futnak ugyan, de csak egy veszi el a' jutalmat? ugy fussatok, hogy elvegyétek! I. Kor. 9. 24:

2) Urak... Magyar vagyok, és nemes. *Somló.*

3) A' bölcs tudja, minő fáradozásba kerül;

A' művészi tökély, góg szemmel nem szok itélni.

Kisfaludy Károly.

4) A' mi halandó volt a' hősbén: sirba rogyott bár;

Élni 's teremtni tudott szelleme, oszlani nem.

5) Győzzön a' mi jobb.

6) Der Held besteht Gefahren. *Schiller.*

7) Csak az nagy, a' kit önéro vezet,

'S ha teltre kel ki, másra nem szorul.

8) Heilig achten wir die Geister,

Aber Nahmen sind uns Dunst;

Würdig ehren wir die Meister,

Aber frey ist uns die Kunst. *Uhland.*

9) A' tettet föl kell érne szavakkal.

10) Neked élni kell o hon!

11) Önézés! te vagy a' diadalmas' bére, nem a' díj.

A' neveket rejtő pecsételés levelek, az igazgató 's tagok által lepecsételve, Fáy András igazgatónál őriztetnek, a' pályamunkák megvizsgálása pedig, név szerint az értekezéseké: Bárfay László, Fáy András 's báró Jósika Miklós —; a' balladáké pedig Bajza József, gróf Dessewffy Aurél, Schedel Ferencz, Szenvey József 's Vörösmarty Mihály tagokra bízott. A' pályázás' sikere jövő évi febr. 6-án, mint Kisfaludy Károly' születése' napján, a' társaság' köz gyűléséből fog híruil adatni.

II. Szalay László hites ügyvéd 's m. academiái l. t. és segédjegyző a' társaság' tagjává váiasztatott. Pesten, november 5-d. 1837. Fáy András, igazgató. Tóth Lőrincz, jegyző.

A' magyar Boris mertető-Egyesület nov. 15-én délutáni 5. órakor a' nemzeti Casino' teremében közgyűlést tart, mellyre az Egyesület' t. cz. Tagjai ezennel meghíválnak Pest, nov. 6. 1837.

So pronob an naponkint szebb reményekkel bíztat az ottani hangász-egyesület, 's Esterházy hg, mint párfogó védje az Intézetnek mindent elkövet, mi bármelly tekintetben emeli annak gyarapulását. Jelesem most egy fiatalférfi munkás az Intézetben, kinek szép énektehetsége a' legfeszültebb kívánatoknak is megfelel.

Szulyói 's karomi Szulyovszky Menyhért ur, october 2-án elhunyt; 1831-ikben nagy érdemű fiát a' gyilkoló kezek elragadván, a' kegyetlen sors városi lakra kinszerité őt; 's az idő enyhítvén a' fájdalomat, a' magyar nemzeti Játékszin hatalmas párfogója 's Abauj vgye e részbeni küldöttségi elnöke volt. Kassán a' kolduló utcagyermekök ápolásaul a' régen ezélba vett intézet alapítására ezer pengő forintot adott, ezen kezdet ada tüzet a' többi adakozó lelkesítésére. Béke porainak.

A' társasági agarász a' kitűzött oct. 4. es 15 napjaiban szokott mód szerint a' jász-köcséri pusztán végbe ment. Ezen napokat megelőzött kedvező idő számos tag megjelenését ígerte; azonban hihető, az elkésett gazdasági munkák nagyobb részt hon tartoztaták, annyival inkább a' nov. vagy is pesti vásár utáni hétfőre minél számos tag összeérkezését reménylhetni.

Igazítás. Előbbi számunk néhány példányába csuszott hiba következtében jelentjük, hogy a' pesti evang. gyűlekezet magyar ajku tagjai f. nov. 11-én délelőtt tíz órakor tartandják egyházuk felszázados ünnepeit.

PORTUGÁLIA.

A' pairkamra jövendő állapotjárul huzamosb idő óta vitatott kérdést végre oct. 17-én csakugyan eldönté a' cortes, még pedig, mint azt előre jóslók, a' korona ohajtásával meg nem egyezőleg. Tulajdonképe e' három kérdésre kívántaték felelet: 1) Kizárólag a' korona nevezze é ki a' tanácsot? 2) A' nép nevezze é ki a' tanácsot? 3) Holig vagy csak bizonyos időhatárig tartson é a' tanács? Összesen 94 tag volt jelen a' szózatszedésnél, 's ezek közül az első kérdés ellen 76, a' második mellett 49, 's a' 3dik mellett 61 szavazott. Loulé 's Fronteira marq., Taipa 's Lumbares gr., 's Ribeira de Sabroso b., kisebbségben maradtak az első kérdésnél. 26 követ a' 3dik kérdésrül szavazás előtt elhagyá az üléstermet, mivel szavazni sem akarának e' kérdésrül, 16tan közülök elhatárázák, illy körülmények közt többé meg sem jelenni a' gyűlésben. Angol lapok levelezést nyilványitnak Rozas lissaboni angol lapszerkesztő, Castro Pereira külügyminister 's Howard de Walden angol követ közt, mellyül kitetszik, hogy Rozas, kinek lapját a' charlista lázadás támadta- kor a' kormány megszünteté, engedelmet kért annak ismétli folytathatására, főleg azon okbul, miszerint a' Nacionalban megjelent Anglia elleni undok rágalmakat szabadon czáfolhassa; erre a' külügyminister tagadólag felelt, 's válaszáat az angol követhöz küldé, mondván abban többi közt, hogy ha angol alattvaló valamellyik portugál lapban megsértette véli magát, törvényes uton kívánjon a' kormánytul elégtételt, ne pedig zavar-gerjesztő rosz irányu lap- tul várja azt. Howard de Walden e' váratlan sértő válaszra igen meg-

boszankodék, 's kedvetlenségét kiméletlen kifejezésekkel közlé Rozas urral. Utóbb azonban mégis komolyabban szívére vevé ez ügyet a portugál kormány, 's az angol követhez intézett hivatalos iratában őszinte sajnát jelentvén a történeteken, igéri, miszerint a das Antas állítólagos napiparancsát beküldött személyt kinyomozni, 's illón büntetni szándéka vakmerőségeért. — A királyné még folyvást vonakszik maga elébe bocsátni ministereit, 's minden közleménynek a király kezén kell keresztül menni.

Lissaboni oct. 15iki lapok azon fontos hírt közlik, hogy a pénzügyminister még mindeddig nem volt képes kifizetni a legközelebbi félevi osztalék-járandóságot, 's ez okból, hogy kötelességét mégis teljesítse, a vámjövödelemből 10 % lerovatot javasla megtakarítani e' célra.

Das Antas, súlyos sebe miatt, mit lórullebuktakor kapott, nem követhető Portobul Sa da Bandeira tábornokot, ki oct. 14én Lissabonba érkezék; a nemzetország igen sajnálta e' kedvetlen körülményt, mivel pompás fogadtatással kíváná meglepni a tábornokot, miben most csak maga Sa da Bandeira részesült. Lissabonban jelenleg a veszteglési rendeletek igen szigorú; minden, Hamburgból vagy földközi tengerről Barcelona felé jövő hajó 40 napig kénytelen vesztegleni; hiszik azonban, miszerint az egészségi biztonság nem sokára szelidebb rendszerhez nyuland 's fölhagy boszankó szükségtelen pontosságával. Jól értesültek szeltüben suttoják, hogy das Antas nem örömezt látja a cortes 's kormány gyors haladását a demokratai ösvényen.

A cortes legközelebb egészen sajátzerű sajtó-törvényt bocsáta közre, mellynek 1ső cikke ezt rendeli: „Ki valamely lapban közvetve vagy közvetlenül megsértve véli magát, válasza fölvetelét törvényesen követelheti az illető szerkesztőtől; melly válasz azonban ezer bötünél többül nem állhat, de még is, kétszer olly hosszú minden esetre lehet, mint a sértő cikke.“ — Egyéb cikkek büntetést rónak a szerkesztőkre, ha azok három nap alatt föl nem vennék a' választ. —

SPANYOLORSZÁG.

Az oct. 16iki cortesülésben Osea ismét indítványa vala szönyegre jövendő, a' kormánynak mult évi dec. 22én adott rendkívüli hatalomról; azonban noha biztossági vélemény is megszüntetését kíváná az érintett hatalomnak, az igazságminister sürgetésére még is az egész tárgy ismét fölfüggeszteték. Leghevesb szónok a' fölfüggesztés mellett Seoane volt, mondván, hogy Spanyolország jelen állapotjában az alkotmány igen gyöngye, azért a' kormánynak még korlátlanabb hatalomra van szüksége. —

Oct. 14én végre elére a' trónkövetelő seregeit Espartero 's Huerta del Rey mellett rövid ütközet után megszalasztá. A' carlosi lovasság igen sokat szenvedé, 's a' többi csapattal együtt rendetlen futásban vonult Quintanar de la Sierra felé, Espartero győztes harcossitól nyomban inaltatva. Oct. 17én már Montenegrot is elhagyá a' futó ellenség, 's mindinkább növekszik soraiban az elégtelenség. A' navarraiak ugyanis, néhány nappal a' szerencsétlen csata előtt, az Ebron átmenni kívántak 's biztos nyugalomban a' seregeket ujonnan rendezni, 's testükről levált ruháikat ujakkal pótolni; a' castiliaiak ellenben teljességgel nem akarának hátrálásról hallani, hanem vagy ismét Madridra kívántak vezettetni, vagy legalább jó téli tanya-szerzésre Spanyolország még eddig némileg kimélt tartományiba, hol minden szükségest bőségben vélték található. A' castiliaiak akarátja csakugyan keresztül hatott; a' trónkövetelő nem ment át Ebro folyamon, hanem a' főváras felé nyomult, hová csak zúgolódva követték őt navarrai seregei, mellyek most az elvesztett csata után, nyíltan 's keserűn lobbantják a' castiliaiak szemeire üdvös tanácsuk megvetését. A' főváras folyvást szorgalmasan erősítik, 's a' harangeladásból nyert pénzmennyiséget jobbadán arra fordítják. Cantaviejabul már az álgyuk nagy részét is elhurezoltaták a' lázadók, 's így már most Oraa könnyen hatalmába keritendheti e' fontos várost.

Carlospárti lapok azzal törekszenek szépitgetni a' Huerta del Rey melletti csatavesztést, hogy a' trónkövetelő tíz zászlóaljnyi katonaságot Navarraba akarván szállítani, egyéb csapatit a' Duero felé vezeté, Espartero tábornokot erős állomásból kimozdítandó, mi csakugyan sikerült is neki, 's így célját elére; a' 10 zászlóalj pedig csakugyan átköltözék az Ebron Navarraba, hova már most a' trónkövetelő is gyors léptekkel siet. Ez okoskodás jól van ugyan számítva; de mi történik majd akkor, ha Espartero körülkeríti d. Carlost? Nem fogja e' akkor ismét oldala mellé ohajtani elküldött seregeit a' trónkövetelő?

Espartero szerencsésen üldözi a' carlosiakat 's oct. 15én Hontoriába érkezék, hol nevezetes mennyiségű gabnát ejte zsákmányul, mit a' gyorsan futó lázadók nem cipelhetének el magukkal. A' Sentinelle des Pyrénées szerint oct. 21én ismét nyolcz század gyalogság 's két dandár chapelgorri indult gőzcsónakokon O'Donnell vezérlete alatt San Sebastianbul Guetariába; hol azonban mindent üresen találtak, mert a' carlosiak csupán jöttük hírére elhagyák ez erősséget. Ugyanez időben egy másik christinói csapat Santa-Cruz parancsi alatt Urrietát támodá meg, hol a' carlosiak olly elszántan védék magukat, hogy az alkotmányosok, rendkívül csekély számuk miatt kénytelenek voltak visszavonulni.

Madridi oct. 18iki levél szerint, a' carlosiak hadereje két osztályra szakadt; egyik Soria felé nyomult, a' másik pedig Arlanza 's Arlanzon folyamok közti tartományokat tartja elfoglalva. Most minden Esparterotul függ; egy bátor csapás, és a' trónkövetelő el van

veszve; ellenben a' királyné ügye is örökre halomra dől, ha fővezére most csatát veszítne.

Cuba szigeten Romney angol hajó szerencsén rabok raktáruul szolgál, mellyeket spanyol lobogós hajókrul angol hajók lefoglálnak. Az angol kormány helyet kért Spanyolországtul a' szigeten e' célból épület-állításra, de csupán arra nyerhetett engedelmet, hogy hajókat állomásoztathasson ott. A' rabszolgakereskedést azon tájon szenvedélyesen üzk majd minden lobogó alatt, mellyek közt gyakran orosz is szemlélhetni. Csupán Angha törekszik őszinte sziládsággal eltörteni ez undokságot; Franciaország szerződéseit pusztá játékká aljasulnak.

A N G L I A.

A' Durham-megyei reform-társaság oct. 17én ünnepi lakomát adván, Durham gr., mint alapítója ez egyesületnek 's volt megyei parlament-követ, a' tiszteletére üritett áldomást hosszú beszéddel viszonzá, mellyben többi közt mondá: „Azon körülmény, hogy köztetek jövék világra, nyerem neveltetésemet, 's érdekim szoros kapcsolatban vannak a' tiétekkel; hogy minden, mivel bírok, e' megye tulajdona, mindez hatalmasan megindítja szívemet, 's ohajtja velem, hogy azon tisztelet, mellyben elődüm is részesültenek, rólam utódümra háramolják.“ — Beszéde folytatában egyetértésre buzdítá polgártársit a' reform-ügyben, 's főleg kitünő szemességre, mellynek hiánya miatt, legközelebb egy toryjelölt esuzzott az alsóházba. Saját rendszeréhez térvén, emlité, miszerint, ő is ohajtja ugyan, valamint a' radicalok, a' választás-jog kiterjesztését minden házbirtokosra, titkos szavazást 's három évi parlamentet; de ezek elfogadására kényszeríteni nem kíván senkit. Mindenek fölött nevelés-javításra sürgeté hallgatót, melly nélkül a' legjobb elvmagok sem teremhetnek üdves gyümölcsöt a' nép közt. Azután a' toryk kiáltozási ellen kelt ki, mellyek folyvást panaszkodnak a' catholicusok rendkívüli szaporodásuk ellen Irlandban, hol 8 millió lakos közül csak egy levén protestans, valóban tory-kormány sem nyomhatná el e' tetemes többséget, ha nem akarna nyílt háborúüzenetet küldeni egy egész nemzetnek, melly legfényesb gyöngye az angol koronának. Záradécul bizalmát fejezé ki a' most fenálló kormányhoz, 's ismételve kéré polgártársit a' népnevelés nemesítésire, Brougham lord azon mondását hozván föl példaul, hogy az országban legfontosabb emberek az iskolamsterek.

A' királyné háztartási költsége nincs ugyan még meghatározva; annyi azonban mégis már megengedteték, hogy előleg tetemes mennyiséget huzhasson, annak idejében történendő lerovat vagy betudat fejében. A' Public Ledger szerint jelenleg az özvegy királyné 100 ezer, a' Cumberlandi hg 21 ezer, 's Cambridgei hg szinte 21 ezer font sterlinget huznak évenként. — Cloncurry lord válaszolt O'Connell előbbi számunkban közlött levelére, 's odanyilatkozék, hogy ő is szükségesnek tartja Dublinban összegyűléseket az irlandi peerek 's követeknek, 's maga is szaporitandja a' megjelenendők számát. „Anglia, mond többi közt, nem isméri azon számos és különnemű sérelmet, mellyek Irlandot nyonják, mert ha ismerne, bizonytal minden böcsületes ember, akár ül parlamentben akár nem, sietve törekednék orvosolni ez óriási bajtömeget. Vesztegetés, retteggetés, a' javító törvény hiánya, az 's angol egyházi papság nagy részének szineskedő képmutatása, pillanatnyira a' legbőlcsebb férfiak jó szempontit is elhomályosíták, de meg vagyok győződve, mi szerint e' szerencsétlen befolyás nem sokára eltűnend, 's azon rendszabályokat, mellyekről Dublinban tanácskozandunk, bizonyosan elfogadandja a' parlament 's kormány, ha azokat illó okokaltámogatva elébe terjesztendjük.“ Öst. Beob. — A' Courier O'Connell irata következtében, így inti az angol egyház papságát: „Szűnetlen hallanunk kell, ugymond többi közt, hogy az uralkodó egyház papjai politikai lakomákon beszédeket tartanak, sőt az egyházi szószékrul is politikai elveket 's nézetirányt harsogtatnak, Liverpoolban 's Exeter-Hallban gyülekezteket tartanak és szavallatikkal ingerlik az emberi szenvedélyeket. — Hir szerint néhányan Glasgowban 's a' hooge-streeti gaél kápolnában összegyűlni 's O'Connell ellen panaszt 's vádat emelni szándékoznak. Sajnos 's némi szégyenerzettel olvassuk az illyeseket. Uralkodó egyháznak csak az lehet célja, hogy az emberi értelmet nyugalmas eszközökkel mindig a' valláshoz vezérelje, 's a' tantól (doctrina) eltéréseket, kétségtámodást 's bizonytalanságot gátolja. Gondolják meg jól az angol egyház papjai! nem távoznak e' el azon elvtül, mit olly egyház minden gondolkodó embernek ajánl, midőn vallási 's politikai izgatásokba avatkozik? Eddig az illy bánásmód a' papokat, disszentereket, 's azokat tűzé kimagának célul, kiknek érdekeik 's elveik az uralkodó egyházeival homlokegyenestellenkezének; most ezen uralkodó egyház papjait felekezeti tűz 's vakbuzgódsági gyors munkásság heviti. Mostani tetteivel csak lelki nyugtalanságot és szenvedélyeket gerjeszt, tehát épen ellenkezőt azon békével, bizalommal, sziládsággal 's nyugtató jóssággal, mit uralkodó egyház ápolni 's föntartani köteles.“ Wien. Zeit.

Cloncurry l. válaszát O'Connell iratára következőleg rostálja a' M. Chronicle: „Az izgató (O'Connell) nyájának isméréndü ugyan el Cloncurry l. levelét, de bezzeg kielégítőnek bajosan. Ha Cloncurryt olly befolyású férfinak ismernők, hogy szavaitul hatást lehetne várni a' pártszellem irányzatában, valóban örvendnénk válasziratán, mivel az azt bizonyitná, miszerint a' ministeripárt már többé nem bizakodik önmagának O'Connell által kormányolpczon fentartathatásán, 's ez okból elhatározottak azon tisztelettel, mivel eddig őt elarasták, tetemesül alább hagyni. 'S jól megvizsgálván ő lord.

sága iratát, valóban azt vagyunk kénytelenek hinni, hogy annak szavait könnyen sérelemre magyarázhatni egykori tisztelt levelezője ellen. Mindent, mit a Dublinban tartandó előleges gyűlés szükségéről előhord iratában O'Connell, szándékosan elmellőzni törekszik válaszában Cloncurry, 's mi még több, az izgató minden tervre helyébe mást állít föl saját meggyőződéséből, mi szükségkép még nagyobb figyelmet gerjeszt. O'Connell többi közt azokat üldöztetni kívánja, kik pénzaláírással a választási szabadság ellen összekütköztek. Cloncurry erre ezt írja: „Adatok szegénységi törvényeket az országnak.“ O'Connell a javító törvény javítását, választási jog-kiterjesztést, titkos szavazást, 's a t. ohajt, 's Cloncurry viszhangja, csak ez egy szót mondja: „Vasutakat!“ —

O'Connell ismét új politikai lakomára kapott meghívást az angol kézműves Egyesülettől, mit igen nyájas válaszirattal viszonzta, mellyben nyomadékosan a választásjog-kiterjesztés mellett nyilatkozik. —

A' Globe szerint Roebuck Alsó-Canadába utazott. E' tulzó radical férfi előbb politikai ügyvivője volt e' tartománynak, 's most bizonyosan hatalmasul segítendő a' Papineau párt mozgalmát. Legujabb canadai hírek bizonyosnak jelentik, hogy Felső-Canada szabadelmű része kezelt fogand az alsó-canadaiakkal. Így többi közt már Sparta helységbenis népgyűlést tartaték, mellyben heves viták folytak a' tartomány jelen állapotja ügyében. A' torkhangosan kürtölék a' gyűlés előtt, miszerint szétriasztani szándékjuk a' reformereket, mi okból ezek mintegy 50 puskával jelentek meg a' gyűléstéren, mindent készek elkövetni, ha szabadságuk gyakorlatában háborítottának. A' gyűlés nevezeteseb határozati ezek: a) mostani szerkezetében törvényhozó tanácsunk, csupán egy két férfitul kormányoztatván az, előkelő sérelem; b) alsóházunk, mellynek többsége tisztviselőkből áll, kik politikai helyzetüket három évnél tovább tarták meg, mintsem azt törvényink engedik, szinte sérelem; c) sérelem a' nem felelős végrehajtó tanács, melly örök némaságot esküvék; d) Sir Francis Head (a' kormányzó), állítólagos orvoslója számos sérelminknek, maga is egy nagy sérelem. Midőn tehát őszinte véleményünket szabadon kimondjuk, nem kell azt oda magyarázni, mintha mi az angol alkotmány ellenségeivé nyilatkoznánk, ámbár annak csakugyan nem vagyunk baráti, mit nyakunkra akartak tolni; nem kell szélitbeni kürtölgetni, hogy mi gyűlöljük Angliávali kapcsolatunkat, noha utóbbi időben elég fanyar gyümölcsöt termet az számunkra; 's nem kell hitetleneknek nyilatkoztatni bennünket szeretetreméltó fiatal királynénk iránt, kit szívből szeretnénk tisztelni, csak miniszterei igazságosak tudnának lenni. Azonban ünnepélyesen nyilvánítjuk, miszerint elkerülhetlenül szükségeseznek tartjuk hazánk jóléte 's a' közlegület viszszaállítására, hogy a' törvényhozó tanács választás alá essék, a' végrehajtó hatalom felelős legyen az ország színe előtt, a' kormányzó pedig böcsületes igazságszerető férfi, 's nem olyan, mint Francis Head, ki karjai közé veté magát azon pártnak, mellyt üldöznie kellett volna, 's az által halálos ellensége lön a' nagy néptömegnek. — Egy másik végzés kivonata így szól: „Míg főmaradt szabadságinkért aggva tekintünk a' britt miniszterek azon szándékára, mi szerint e' tartományok 1791iki alkotmányát folyvást sérteni törekszenek, 's javalván és tisztelvén a' testvér tartomány (Alsó-Canada) hazafiai tiszteletes elszántságát, 's képviselői szilárdaságát, minden alkotmányos eszközt használni szándékunk elnyomójának kényezeltati megsemmítésére. — Egy harmadik végzés fegyverzett egyesületek létesítését határozá, erőt erővel visszatorlásra, ha a' népet békes joggyakorlatában háborítani merészkednék a' hatalomgyakorló párt. Hasonló gyülekezeteiket már több helyen is tartának 3—4 száz főnyi csoportok. Zászlóul egy belhoni gyárban készült puskát használtak, 's valamennyi férfi Canadában gyártott kelmékből készült öltözetet viselt.

FRANCFIAORSZÁG.

Mult számunkban közölt Constantine bevételéhez pótlékul adjuk e' Toulonbul oct. 22rül érkezett telegrafi sürgönyt: „Constantine, oct. 13án: Vallée altábornok a' had's külügyminiszteréhez. A' háromszíni zászló Constantine falain lobog. Hadseregünk oct. 6án érkezék a' város falai alá; az álgyutelepek 10én kezdének tüzelni, 's 12én járható volt a' rézs. Seregünk ma reggel legnagyobb vitézséggel fogott a' megrohanáshoz 's teljes süker jutalmazá fázadozásit. Az ellenség szilárd elszántsággal küzde; harcosink azonban végre csakugyan minden ellenállás daczára győztek. A' király 's hadsereg súlyos veszteséget szenvedte. Damméont tábornok, épen midőn a' rézsstelepebe lépett, egy álgygolyó által halálra sebesítették. Utána én vevém át a' parancsnokságot. — Strassburgba este érkezék e' sürgöny, 's azonnal fölolvastaték a' színházban.

A' francia lapok telvék Constantine bevétele részletes körülményivel; mellyek azonban annyira ellenkezők egymással, hogy alig szemelhetni ki némi valószínűséggel az igazat belőlük. Annyi bizonyosnak látszik, hogy az ostromnál összesen 300 francia esett el, 600 pedig megsebesült; ezek közt 29 tiszt. Damméont tábornoknak fejét szakítá le egy álgygolyó 's a' közelében állott segédet egészen elárasztá vérral. Az arabok nem gyújták föl a' várost, mint korábbi hírek említék, 's így néhány hetet nyagalomban tölthetendnek el falai közt a' francziák. Parisban örömlövészek tudaták Constantine bevétele 's a' kormány fényes „Téged Isten dicséretünkkel“ dicsőíté a' francia fegyverek ez újabb diadalát; mit Parisban a' parisiérsék tartott. A' jour. de Paris következő vázlatátközli Damméont tábornok katonai pályájának: Neveltetését katonaiskolában nyeré 's Napoleon valamennyi harcziban jelen vala mint altiszt, míg

végre 1814ben Marmont tábornagy segéde lön, 's így egyike volt azon tiszteknek, kik a' chevillyi szerződést aláírták. A' restauratio idejében ezredes volt, 's 1830ban Bourmont tábornok parancsi alatt egy zászlóaljzat vezérle az algieri hadszállítványnál. Utóbb a' Sik katonasági parancsnokságát nyeré meg Franciaországban, szilárdaság 's mérséklet tünteté ki nyilvános pályáját. 1836ban Algier kormányzójává nevezetvén, példás magaviselet'hez mindig hű maradt, elannyira, hogy nemcsak harczársai, hanem más polgári tisztviselők is sokáig gyászolndják kora kimúltát. Összesen 33 évig szolgált, halálakor 54 évü volt csak, noha fáradságos éite már rég hófehérré változtatá haját. —

Achmet bey a' Moniteur Algérien szerint következő nevezetes körlevelet bocsátott az arab törzsökökhöz: A' francziák már három év óta tartják elfoglalva Bonát, hol csak túrtuk őket. (Itt számtalan szidalom következik Jussuf ellen.) Az Isten ez ellensége mult évben Sta-el-Mansuraba jött, szép városunkat elpusztítandó; de én miként imágotok is tudjátok, visszavonulásra kényszerítém őt. A' francziák legközelebb hajlottak ugyan békekötésre, mit én is forrón ohajték a' haza 's mindnyájunk java tekintetéből, de föltétek szigorúsága föltte nyomasztók az igazhítűek részü elannyira; hogy azokat elfogadni teljes lehetlen, miként azt imágotok is tudni fogjátok. Ők ugyanis 3—4 ezer főnyi őrséget kívántak hagyhatni Casaubában, Sta-el-Mansuraban 's Coudiat-lliban föllegvárakat építheteni, esztendőnkénti adófizetést az algieri basának, azon hét évi tartozással együtt, mit Algier bírása óta követelnek rajtunk, 's végre szabad választás szerint 500 fiatallyánykát kívántak tőlünk elhurczolni. Gyermekeim! ha e' föltéteket elfogadjátok, tudassátok velem szándéktokat, 's majd fiammal 's lányommal lóra ülök 's a' sivatagok homoktengerébe temetkezem. Ha pedig jó muselmanok vagytok, kik gyermekeket nem adják a' hitellenek hatalmába, jöjtek mindnyájan hozzám, 's védni fogjuk hazánkat 's prófétánk törvényit, vagy együtt meghalni szabadságunkért. — Oran tartományban nevezetes elidegenítésről beszélnek, mit egy francia lap így ad elő: „Bugeaud tábornok szoros fogságra viteté Brossard tábornokot, ki a' mostaganemi vásáron 1400 darab ökröt vásárolván 100 kilogrammet 150 frankon számíta be, holott csak 50—52 frankot fizete az említett terhért. Ezenkül még azt is hirtelék Oranban, hogy Brossard e' várost Abd-el-Kader kezeibe szándékozik játszani, mit azonban többen henyélők koholmányának kívánják tekintetni.

A' Moniteur oct. 26iki száma a' hadminiszter ajánlatára történt kinevezetését közli Vallée altábornoknak ideigleni főkormányzóvá a' francia éjszakafrikai birtokban. — Újabb tudósítások szerint Constantine bevételénél 10 ezer arab 's 6 ezer francia veszté életét; mit azonban több francia lap nagyításnak állít. A' kormány megtartani szándékozik Constantinet, 's tervet terjeszteni a' kamrák elibe azon rész tökéletes elfoglaltatására, mi nagy izgást okoz a' francia külön száru lapokban. — Würtemberg Sándor hg fiatalnőtül oct. 24én Trianonbul elutazott Németországba. A' király 's királyné 300ezer franknyi értékű gyémánttal ajándékozáék meg Mária hgasszonyt; nagynénje, Adelaide hgasszony pedig 100ezer frankot rendelt neki évdíjül.

A' választási központi biztosság az egész ellenzés nevében, miniszterjelöltjének nyilvánítá Odilon Barrot urat, mit még a' ministeri Messenger is kénytelen túrni, sőt pártolni is, mivel különben elveszítne olvasóit, kik többnyire az ellenzéshez tartoznak.

A' Moniteur kir. rendeletet közöl, melly váltólivatal-nyitásra hatahazza föl a' bankot st. Quentinben. — Salvandy, a' nyilvános oktatás-miniszter, következő levelet intéze a' dünkicheni alispánhoz: „Ezer köszönet Önnek azon hirért, hogy a' berguesi követválasztásnál tekintet vala nevemre. Kötelességem mindazáltal tudatni Önnel, miszerint Lamartine urali viszonyim teljességgel nem engedik azon jelöltséget elfogadnom. A' nyilvános oktatás minisztere nem léphet föl hazája mostan élő költőinek egyik leghíresebke ellen. Fogadja Ön, Salvandy.“ — F. hó 1jétül fogvást „Courrier de Bordeaux“ czimmet új lap indul meg Bordeauxban; fő szerkesztőjeül Fonfréde Henriket nevezik. — Még alkalmasint emlékezni fognak Olvasóink azon összeesküvésre, melly a' városház termeiben Orleans hg házassági ünnepelésre adott fényes táncvígalmokkor vala kitörendő. Három gyógyászat-tanulót 's egy volt katonát fogtak el most nem rég, mint fő czinkosakat, kiket a' Szajna megyei ítélőszék elibe szándék állítani. A' törvénykezés oct. 27én fogott eziránt megnyittatni. — A' 40 frankos lapok, mellyek köztudomás szerint olly tetemes kárt okozának a' szabadelműsájtónak, olvasóhiány miatt már hanyatlani kezdenek; egyik közülök már 60 frankra emelé az előfizetést 's ha a' kormány még jobban meg nem fogja fölsegelésükre erszényét nyitni, nem sokára megkonduland számukra a' sirharang.

A' választások új iparüzésre nyitottak utat; itt azonban nem a' politikai hitvallásokat értjük, mik már néhány könyvműhely-tulajdonostjócskán meggazdagítának 's csupa Washingtonokkal biztatják a' jövő kamrát, hanem az iparüzés egy alsóbb lépcsőjét. Egy böcsületes fűszerárus boltjába ugyanis nem régen egy jó illatu, fekete öltözetű pápaszemes ur egész illedelemmel lépven, jelenté: „Ön megbocsát, hogy tisztos foglalatosságát pillanatig félben szakasztom; én követségi jelölt vagyok Ön kerületéből 's hitvallásomat jövék közleni Önnel. Ezt mondván, esinos nyomtatásu beszédet nyomott a' jó polgár markába, ki azonnal süvegelve családszobájába vezeté az érdemes jelöltet 's ott legjobb helyre ülteté. Az idegen ur igen nyájas 's finom neveltetésü. Mindenek előtt

kéri a fűszerészt, olvasná el egészen hitvallását, egyébiránt magát folyvást a kereskedés's műszorgalom nagy pártolójának 's tisztelőjének nyilatkoztatván. Mig a választó polgár olvas, nagy léptekkel méri a jó reménységű jelölt, 's végre bók-özön közt azon reménykifejezéssel távozik, hogy a' böcsületes polgár szózatára biztosan számolhatni vél. Néhány percz mulva óráját keresé a' választó; de nem csekély bosszúsággal tapasztalá, hogy az érdemes jelölt ur azt már magának megváltá. Tehát ügyes csenész 's börtön-jelölt volt az érdemes szózat-hajhászó ur. —

A' francia lapok folyvást telvék részletes adatokkal Constantine bevételéről, 's a' francia sereg 's Nemours hg vitézségéről, 's most már arról is kezdnek vitatkozni: vajjon megtartsa é a' kormány az elfoglalt erősséget Lirtokul? —

A' Temps szerint már parancsot bocsáta ki a' kormány Constantine megtartatása iránt Franciaország számára, 's a' legközelebb összegyűlendő kamrák elibe törvényjavaslatot szándékozik ezíránt terjeszteni.

A' tudományok parisi akademiája sept. 25 gyűlésében, Valpeau úr, seb orvos a' Charitében, egy értekezést olvasott fel a' lábcsont-törések gyógyíthatóságáról, melly szerint sikerült a' tört lábat egy kötni be, 's annak darabjait olly erősen tartani meg helyükön, hogy a' beteg a' törés után másod, vagy legföljebb harma napra veszély nélkül fölkelhet 's járhat. E' találmányt a' híres Larreynek Napoleon hadserege fősebészének köszönhetni, mit Sentin úr tökéletesített az által, hogy azon végre használandó méz 's tojásfehér-vegyület helyett, egyszerűbbleg keményítőt (amylon) alkalmaz; a' Charité seb-orvosa Valpeau úr pedig azt még egyszerűbbé alakította. Ő az akadémia sept. 28ki gyűlésének négy beteget mutata be, kik közül egy még ugyiszólván gyermekkorú, a' másik 60 éves. Amaz csak három nap előtt törte el a' lábát, 27dikén kötötték először be 's már 28dikán a' Charitéből az intézetbe el bírt maga lábán menni. A' 60 éves lábát három hétig kötözték, mi a' 60 évhez kis idő. A' találmány, mostani egyszerűsítése szerint, csak kötélekből áll, mellyek keményítő (amylon) által összeeny vezetvén, a' tört tagra gondosan tekergetnek. —

A M E R I K A.

A' Times szerint nevezetes változás fog történni a' híres Fernandez szigettel, mit bizonyos éjszakamerikai polgár sok esztendőre vett haszonbérbe a' chiliti kormánytól. E' sziget előbb szállítóhelye volt az elítelt gonosztevőknek, de részint az oda szállítási költség, részint a' gonosztevők nagy száma miatt, a' végre nem akarván használni a' kormány, haszonbérbe adta, 's a' haszonbérő mintegy 200 családot szándékozik a' sandwichi szigetektől oda telepíteni. Egyébiránt magas terve van, mint a' csupa gyarmatítás, t. i. helyrehozni a' kikötőt, 's olly intézvényeket alapítani, mellyek a' csehalászatokat e' szigethez csalják. A' szigetek jó földje, egészséges levegője van, bő becses fanemekben; 's így ha e' terv sikerülend, hasznót fog hajtani az egész éjszakamerikai kereskedésnek. Figyelmet érdemel egy másik hasonló nagyba vágó terv, hogy t. i. a' Falkland-szigeteket kereskedési, halászati 's földművelői központá alkítsák. E' gondolat néhány angol fejében villant fel 's ha létesítetik, az Afrika déli csúcsa körül hajózóknak nagy könnyebbségükre szolgál, mert ezek az említett szigeteknél kötnék ki, mennyire a' hely mostani állapotja engedi, viz 's eleség-szerzés végett. Azon szigeteket tengeri rakhelynek igen jól használhatni, minek nagy szükségét szerfölött érzik az angol kereskedők, mivel sem a' csendes sem az atlanti tengeren, a' jöremény-foktól 3 ezer angol mérföldre hasonlót nem találhatni. Középpontjává szándékoznak azon szigeteket az ausztrali, délamerikai 's van-diemensföldi kereskedésnek alkítani, sőt úgy gondolkoznak, hogy onnan idővel lisztet is lehetne szállítani Délamerikába, 's így az éjszakamerikaiakat a' kereskedés e' fontos ágátul elzárni. Az is figyelmet érdemlő, hogy az ott próbára természetelt gyapju két annyi áron költ Liverpoolban, mint a' buenos-ayresi. —

O R O S Z O R S Z Á G.

Bizonyos angolnak sikerült Bell ur ismértes sorsának daczára is benyomulni a' cserkeszek közé, honnan tudósítja a' Times angol lapot: milly örömmel 's lelkesüléssel fogadtaték mindenütt a' cserkeszeket, mint a' kik nem állván ellen a' Vixenhajóval történt szerencsétlenség, reményöket 's bizodalmaikat Angliávetik. Igen rosszul esett nekik a' válasz, mit Weljamineon orosz tabornagytól kaptak azon békepontokra, mellyeket, mint magok állítják, Anglia tanácsából terjesztének az orosz kormány elébe. „Nektek, mond többek között a' válasz, nincs fejedelmek a' caspiumi tengertől szíte Anapaig. Berontottatok birtokinkba, ott foglaltatok; takarodjatok vissza, 's azt ismerjétek fejedelmek, kit Russzia kinevezend. Ha viszonyitok Angliával, Franciaországgal, 's egyéb europai hatalmassággal félbenszakasztjátok, 's a' czár hű alattvalóinakartok lenni, maradhattok békében. Az angolok habár jó kézművesek is, de a' hatalom Russziánál van. I a' békét akartok, ne feledjétek, hogy csak két hatalmasság van: isten az égben, 's a' czár a' földön. Ki kell minden szökevényt 's fogolyt adnotok, 's ha mi helytartót rendelünk, annak engedelmeskednetek. Jól fogadjátok a' meglátogatandó oroszokat, 's lássátok el minden szükségessel. Engedjétek; különben el fog országotok foglaltatni.“ Miré a' cserkeszek azt nyilatkozták: hogy mind azt, mi nekik íratott, igen jól értették; tiz évóta hadakoznak az oroszokkal, 's tudja egész világ, mennyire nincs ba-

ráság' a' két fél között, most az angol király parancsából válaszolnak, mint a' kinek ótalma alá vonultak. „Ennek parancsa szerint a' legszívesebben fogadjuk a' partinkhoz jövő kereskedőket, 's e' végre kívánjuk, hagyjátok el várátokat, mellyeket a' mi birtokunkban építettetek. Kis nép vagyunk mi: de azért Allah (Isten) 's Anglia sőttségivel ellenállhatunk. Ha válaszolni akartok, kérdjétek meg Angliát, kinek ótalma alatt vagyunk; ha pedig ezt nem akarjátok, ne irjatok, támadjatok meg.

A' sz. pétervári német hírlapban következőt olvashatni: „Oct. 30je óta Brockhausnál egy politika lap jelen meg, illy czím alatt: „Lipcei közönséges hírlap“ Noha olly hírlaptól, melly a' német könyvkereskedés középpontján 's olly könyvnyomónál jelenik meg, ki terjedelmes foglalkozási által egész Európával kapcsolatban áll, méltán várhattunk annyit, mennyit a' sokat ígérő értesítés, előre kürtölt, nem hagyhatjuk mindazáltal észrevétel nélkül, hogy azon lap Oroszszágra nézve igen szerencsétlenül lépe föl. Azt íratja ugyan magának Varsóbul, mit a' szerkesztő kinyomatott, hogy Speransky hg orosz igazsági-minister, sietve készítetté, a' tartományi törvényeket Russzia egyes részei számára.“ Ugyan mit bizhatni olly levelezőben, ki még azt sem tudja, hogy valóságos tanácsos Speransky sem nem hg sem igazsági-minister? E' szerencsétlen kezdet felindíthatná a' szerkesztő urat vigyázóbbnak lenni levelezői megválasztásában, nehogy új lapja, csupán a' már különben is sokra ment külföldi levelek számát szaporítsa, melly levelekben mindaz, mi Oroszszágról írva van, vagy rossz akaratra vagy az ottani viszonyok nem ismerésire mutat. Egyébiránt, szabad kérdezni: vajjon Lipceben, melly a' könyvkereskedés középpontja, nincs é csak egy példánya is olly czímű könyvnek: „Russzia status-könyve (Szent Pétervár 1835)“ mellyből a' szerkesztőség megtudhatta volna egy olly nagy fontosságú férfi helyzetét, mint titkos tanácsos Speransky úr.

O L A S Z O R S Z Á G.

Messinában kiütött a' göresmirigy. A' rémülés nagy, ámbar a' lakosokat remény táplálja, hogy a' már kevésbbé forró napokban annyira nem fog dühöngni.

N É M E T O R S Z Á G.

Hannoverai oct. 24kén költ levél szerint nem kételkednek többé, hogy az 1819ki RRdek fognak, az 1835dikiek teljes elmellőztetésükkel összehivatni; a' legfőbb határozat ez iránt rövid időn közre fog tétetni.

Haagai tudósítások szerint, ünnepélyes eltakarítás a' királynénak oct. 26kán délelőtti 10 órakor fog ott kezdődni. Azon időtől fogva, midőn a' haagai kir. palotából kivitetik a' test, mindaddig, míg a' delti sírboltba le nem tétetik, minden percz alatt egy álgyu durrantatik el. Reggeli 9 órától a' teljes eltakarításig, zúgni fognak a' haagai 's delti harangok. Illy ünnep egész komolysággal tartatik, 's nagy érdekű Hollandiában.

Berlinből oct. 19ről ezt írják: Némely Odessából visszatért haditisztek Varsón keresztülintézvén utjokat, részvétellel láták a' szemlét, mit a' helytartó hg Paskevitsch a' főváros körül táborzó sereg fölött tartott; de még inkább magokra vonák figyelmüket a' Lengyelországban most emelkedő erős várak, álgyu telepek 's egyéb épületek. —

Hannoverai újabb levelek csakugyan megvalósultnak állítják, hogy Pertz úr megszűnt a' hannoverai hírlap szerkesztője lenni.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A' M. Chronicle konstantinápolyi levelezője sept. 30kárul írja, hogy ott a' Tunisi miatti viszonyok a' francia kormány 's török udvar között borongani kezdenek 's a' kapudán basa megtudakozta volna a' maltai kormányzót: mellyik részhez csatlakoznék az angol hajóhad, ha ó szükségesnek látná a' Tunist fenyegető háborúba avatkozni? Mint a' hírszámlyal, Candiában kitört az elfojtva tartott nyugtalanság; e' hírt erősíteni látszanak, a' Candiában levő angol consulltól Ponsonby lordhoz Stambulba sietve küldött levelek, noha egy sept. 12kén költ candiai levél semmi olyast nem említ. Konstantinápolyi levelek szerint Ponsonby lord és Akif efen-di igen jó egyetértésben vannak. Most kevés akadályal eszközölhető vala angol tiszteknek török szolgálatba léphetésök, mi miatt előbb sokat de hiában alkudoztak. — A' török hadierőt mindinkább gyarapítják, 's könnyen megtörténhetik, hogy ha a' késő őzi idő engedendí, új hadihajók vitorlázandnak a' földközi tengerre, mindazáltal nem a' kapudán basa vezérlése alatt. Itt az a' hírelem, hogy a' tunisi új bey nem fog ellenkezni Franciaországgal, 's a' vele kötött egyezési pontokat épségben tartandja.

CARONÁR: nov. 7dikén: Tízta buza 73 1/3 — 63 1/3 — 57 1/3. Kétszemes 49 1/3. Róza 37 1/3 — 36. Árpa 25 1/3 — 24 — 22. Zab 19 1/3 — 18 2/3 — 17 1/3. Kukorica 30 2/3 — 29 1/3 — 26 2/3.

PÉNZKEZLET: Bécs, nov. 3kén. st. köt. 5 pCtes 103 5/16; 4 pCtes 100 5/32; 3 pCtes 78 1/2 Bécsi bankkötel 2 1/2 pCtes 66 5/8; m. údv. kam. 3 pCtes köt. 68 1/2; Bankrészevény darabja 1898 p. for.

DUNAVIZÁLLÁS: nov. 5én 4' 4" 0". 6án 4' 4" 6". 7én 4' 3" 0". 8án 4' 9" 0".

Budai Lotto nov. 4kén: 26. 48. 24. 33. 78.